

Crna Gora
AGENCIJA ZA AUDIOVIZUELNE MEDIJSKE USLUGE
Broj: UP I 04-043/24-274/3
Podgorica, 03.10.2024. godine

Na osnovu člana 168 i 182 Zakona o audiovizuelnim medijskim uslugama („Sl. list CG”, br. 54/24) i člana 18 Zakona o upravnom postupku („Sl. list CG”, br. 56/14, 20/15, 40/16 i 37/17), postupajući po službenoj dužnosti, direktorica Agencije za elektronske medije donosi

R J E Š E N J E

1. Javnom preduzeću „Radio Televizija Podgorica” d.o.o. iz Podgorice, javnom emiteru opšteg televizijskog programa „Gradska Televizija”, izriče se upozorenje kao upravno-nadzorna mjera zbog kršenja člana 68 stav 2 Zakona o audiovizuelnim medijskim uslugama i člana 13 stav 1 Pravilnika o komercijalnim audiovizuelnim komunikacijama („Sl. list CG”, br. 36/11), zbog toga što je u okviru informativne emisije „Dnevnik”, dana 13. avgusta 2024. godine, emitovao prikriveno oglašavanje.
2. Upozorenje iz tačke 1 ovog Rješenja se izriče zbog kršenja zabrane emitovanja prikrivene i prevarne komercijalne audiovizuelne komunikacije (član 68 stav 2 Zakona o audiovizuelnim medijskim uslugama i član 13 stav 1 Pravilnika o komercijalnim audiovizuelnim komunikacijama).
3. Nalaže se javnom preduzeću „Radio Televizija Podgorica” d.o.o., da usaglasi emitovanje programskih sadržaja u okviru televizijskog programa „Gradska Televizija” sa standardima definisanim u Zakonu o audiovizuelnim medijskim uslugama, podzakonskim aktima Agencije i izdatom Odobrenju za emitovanje.
4. Javno preduzeće „Radio Televizija Podgorica” d.o.o., je dužno da, u skladu sa članom 181 stav 3 Zakona o audiovizuelnim medijskim uslugama, u okviru televizijskog programa „Gradska Televizija”, u informativnoj emisiji „Dnevnik”, objavi informaciju o izrečenoj mjeri iz tačke 1 ovog Rješenja koja glasi:
„Agencija za audiovizuelne medijske usluge izrekla je emiteru televizijskog programa ‘Gradska Televizija’ upozorenje jer je dana 13. avgusta 2024. godine, u okviru informativne emisije ‘Dnevnik’ emitovao prikriveno oglašavanje.”
5. Javno preduzeće „Radio Televizija Podgorica” d.o.o., je dužno da, u pisanoj formi, obavijesti Agenciju za audiovizuelne medijske usluge o načinu (datum i vrijeme) objavljivanja informacije o izrečenoj mjeri iz tačke 1 ovog Rješenja, u roku od 24 časa od objavljivanja.
6. Protiv ovog rješenja može se podnijeti žalba Savjetu Agencije za audiovizuelne medijske usluge u roku od 15 dana od dana dostavljanja rješenja.
7. Ovo rješenje će se objaviti na veb sajtu Agencije za audiovizuelne medijske usluge www.amu.me
8. Ovo rješenje stupa na snagu danom donošenja.

O b r a z l o ž e n j e

Redovnim monitoringom emitovanih programskih sadržaja Javnog preduzeća „Radio Televizija Podgorica” d.o.o., javnog emitera opšteg televizijskog programa „Gradska Televizija” (u daljem tekstu: emiter), Agencija za audiovizuelne medijske usluge (u daljem tekstu: Agencija) je konstatovala da je dana 13. avgusta 2024. godine, u periodu od 19:00:08 do 19:32:36 sati (32 minuta 28 sekundi) emitovao informativnu emisiju „Dnevnik”.

Imajući u vidu standarde o komercijalnim AV komunikacijama, Agencija je pokrenula postupak za utvrđivanje da li je došlo do kršenja člana 68 st. 1 i 2 Zakona o audiovizuelnim medijskim uslugama (u daljem tekstu: Zakon) i člana 13 st. 1 Pravilnika o komercijalnim audiovizuelnim komunikacijama (u daljem tekstu: „Pravilnik“) i Odobrenja za emitovanje br. O-TV-J-10.

Saglasno nadležnostima ustanovljenim članom 177 Zakona i članom 112 Zakona o upravnom postupku, a u cilju utvrđivanja da li je emitovanjem spornog programskog sadržaja došlo do kršenja Zakona, Pravilnika i Odobrenja za emitovanje, Agencija je od emitera zatražila pisano izjašnjenje (akt br. UP I 04-043/24-274/1 od 05.09.2024. godine).

Emiter je dostavio Izjašnjenje (akt zaveden kod Agencije pod br. UP I 04-043/24-274/2 od 11.09.2024. godine) u kome je naveo:

- da su „... objavili prilog, preuzet sa agencije MEDIABIRO, posvećen godini od početka rada žičare Kotor-Lovćen, kapitalnom turističkom projektu iza kojeg, kroz davanje koncesije, stoji Vlada, odnosno država Crna Gora“.
- da je „... objavljeni prilog isključivo informativnog karaktera, odnosno u svrhu promocije turističke ponude Crne Gore i da za njegovo emitovanje RTV Podgorica nije realizovala bilo kakvu novčanu nadoknadu, ili sličnu protivuslugu od bilo kojeg subjekta“.
- da su „u prilogu korišćeni kadrovi agencije MEDIAOBIRO, a CKB banka kratko je pomenuta u izjavi sagovornice, kao strateški partner projekta“.
- da je „... žičara Kotor – Lovćen projekat od državnog značaja i dio turističke ponude države Crne Gore, što je više puta istaknuto iz Vlade i lokalnih samouprava, te su kao javni servis smatrali adekvatnim da se objavi prilog o toj temi“.

Na kraju emiter u izjašnjenju kaže da „zbog navedenog smatraju da RTV Podgorica nema počinjenog prekršaja“.

Prilikom razmatranja da li je emitovanjem predmetnih programskih sadržaja došlo do kršenja propisanih standarda, Agencija je posebno imala u vidu sljedeće:

- komercijalna audiovizuelna komunikacija može biti u obliku: oglašavanja, telešopinga; sponzorstva i plasmana proizvoda (član 67 stav 1 Zakona).
- oglašavanje podrazumijeva emitovanje bilo kojeg oblika obavještenja određenog pravnog ili fizičkog lica uz određenu naknadu ili radi samopromovisanja, a koje ima za cilj da predstavi i skrene pažnju na određeni proizvod ili uslugu tog pravnog ili fizičkog lica, uključujući nepokretnosti, prava i obaveze, odnosno koje ima za cilj da motiviše potrošače da koriste, odnosno kupe taj proizvod ili uslugu, uz finansijsku naknadu (član 67 stav 2 Zakona).
- prikrivena komercijalna audiovizuelna komunikacija je predstavljanje riječima ili slikama robe, usluga, imena, zaštitnog znaka ili aktivnosti proizvođača roba ili pružaoca usluga u radijskim i/ili televizijskim programima kad je cilj takvog predstavljanja oglašavanje i moglo bi dovesti javnost u zabludu u vezi sa njegovom prirodom. Takvo se predstavljanje smatra namjernim ako je izvršeno u zamjenu za plaćanje ili za sličnu naknadu (član 6 stav 1 tač. 13 Zakona).
- članom 68 stav 2 Zakona i članom 13 stav 1 Pravilnika zabranjene su prikrivene i prevarne komercijalne audiovizuelne komunikacije.

Na osnovu uvida u snimak emitovanog sadržaja kao i izjašnjenje emitera može se konstatovati sljedeće:

1. Emiter je 13. avgusta 2024. godine, u periodu od 19:00:08 do 19:32:36 sati (32 minuta 28 sekundi) emitovao programski sadržaj „Dnevnik“ i u okviru tog sadržaja prilog čiji je opis dat u tački 2.
2. U periodu od 19:26:48 do 19:28:59 (2 minuta 10 sekundi) emitovan je prilog o žičari Kotor-Lovćen.

Voditelj u studiju: „Žičara Kotor-Lovćen, kapitalni turistički, infrastrukturni projekat, sutra obilježava godinu od početka rada. Povodom prvog rođendana biće obezbijedeni specijalni popusti za posjetioce žičare koja je, podsjetimo, duga 3.900 metara, sa vožnjom u jednom smjeru od 11 minuta.“

Novinarski tekst (Glas iz OFF-a): „Vožnja žičarom prilika je da se ljepote Crne Gore dožive na jedinstven i nezaboravan način, što su prepoznali i mnogobrojni posjetioći.“

Tokom trajanja ove tonske informacije prikazuju se gondole žičare u pokretu i panorama Bokokotorskog zaliva.

U nastavku je emitovana izjava ženske osobe potpisane kao Milena Vuletić, Žičara „Kotor-Lovćen“.

Vuletić: „Ove godine otvorili smo 1. maja i žičara će raditi sve do kraja mjeseca oktobra. Do sada, prevezli smo preko 100.000 putnika, što zaista vjerujemo da je ogroman uspjeh. Posjetioci dolaze iz svih krajeva svijeta, a brojimo i veliki broj posjeta zemalja regiona, kao i građana i građanki Crne Gore. Utisci su zaista sjajni. Ljudi uživaju u predivnom pogledu na Bokokotorski zaliv, kao i u svim sadržajima koje im žičara nudi.“

Tokom trajanja izjave emtuju se gondole žičare u pokretu. U terminu 19:27:35 sati krupno je kadrirana jedna gondola, na kojoj je bio istaknut natpis „Visa“.

Novinarski tekst (Glas iz OFF-a): „U žičari se spremaju za prvi rođendan, a tim povodom za posjetioci su spremni značajni popusti, kao i dodatni atraktivni sadržaji. Sjutra več, na gornjoj granici Kuk biće održan koncert Berina Buturovića, sa početkom u 19 sati.“

Dok traje tonska informacija prikazuje se žičara u pokretu i turisti koji uživaju u pogledu i fotografiju se.

Vuletić: „14. i 15. avgusta svi naši posjetioci mogu računati na 50 posto popusta za kupovinu karata za vožnju žičarom. Podsjetila bih, djeca do 12 godina, do kraja avgusta mogu uživati u vožnji žičarom besplatno.“

Novinarski tekst (Glas iz OFF-a): „Vuletić podsjeća da su još aktuelni popusti za bob stazu, jedinu atrakciju tog tipa u Crnoj Gori.“

Vuletić: „Popusti se odnose na kupovinu karata putem našeg web sajta za bob stazu. Korisnici Visa kartica ostvaruju pravo na popust od 20 posto, dok korisnici Visa CKB kartica mogu računati na popust od 25 posto.“

Novinarski tekst (Glas iz OFF-a): „U okviru kompleksa žičare Kotor-Lovćen, posjetiocima su na raspolaganju restorani i kafići, dječije igralište, ali i srednjovjekovne avanture, vožnja biciklima, pješačke staze i vidikovci. Za one koji traže dodatnu avanturu tu je Visa alpine coaster.“

Kao pokrivalice su korišćeni kadrovi u kojima se prikazuju restorani sa pogledom na Bokokotorski zaliv, djeca na biciklističkim stazama, alpine coaster u pokretu na čijim su vozilima istaknuti natpisi „Visa“.

3. Ne dovodeći u pitanje pravo emitera da, u formi priloga, obavijesti gledaoce o značaju kapitalnog projekta, kakav je žičara Kotor-Lovćen, za turističku ponudu Crne Gore, predmetni prilog se može smatrati oglašavanjem, jer u njemu značajno mjesto imaju informacije od značaja za ponudu konkretnih usluga subjekta koji upravlja žičarom Kotor-Lovćen i pratećih usluga (*„... Vožnja žičarom prilika je da se ljepote Crne Gore dožive na jedinstven i nezaboravan način“*, ... „... 4. i 15. avgusta naši posjetioci mogu računati na 50 posto popusta na karte vožnja žičarom. A naravno i za našu dragu decu do 12 godina imaju besplatan ulaz do kraja avgusta...“), ... „Aktuelni su popusti za bob stazu, jedinu atrakciju tog tipa u Crnoj Gori. Popusti se odnose na kupovinu karata putem našeg web sajta za bob stazu. Korisnici Visa kartica ostvaruju pravo na popust od 20 posto, dok korisnici Visa CKB kartica mogu računati na popust od 25 posto.“, ... „U okviru kompleksa žičare Kotor-Lovćen, posjetiocima su na raspolaganju restorani i kafići, dječije igralište, ali i srednjovjekovne avanture, vožnja biciklima, pješačke staze i vidikovci. Za one koji traže dodatnu avanturu tu je Visa alpine coaster.“
4. Postojanje prikrivenog oglašavanja (prisustvo promotivnog elementa u cilju oglašavanja, moguće dovođenje gledalaca u zabludu) može se sagledati na osnovu nekoliko elemenata, i to:
  - kroz prilog predstavnica žičare Kotor-Lovćen, predstavlja njihovu ponudu za različite grupe posjetilaca (*restorani i kafići, dječije igralište, ali i srednjovjekovne avanture, vožnja biciklima, održavanje koncerata, pješačke staze...*), uz predočavanje informacija o „povoljnijim“ cijenama usluge (vožnje žičarom i bob stazom). Pri tome, prilog je sadržao kadar alpine coaster-a u pokretu na čijim su vozilima, u kojima mogu sjesti do dvije osobe, istaknuti natpisi „Visa“.

- analizirani segment programskog sadržaja je mogao dovesti u zabludu gledaoca, u pogledu njegove stvarne prirode, prevashodno zbog toga što se u samom prilogu govori o godišnjici otvaranja žičare, kao jedinstenog infrastrukturnog projekta i turističke atrakcije (daju se podaci o dužini žičare, trajanju vožnje, broju posjetilaca i sl.). To je bilo pogodno da gledaoca uvjeri da je riječ o uredničkom, a ne sadržaju oglasne (komercijalne) prirode, jer se kroz naizgled neutralan sadržaj promoviraju komercijalni interesi i omogućava obraćanje predstavnika žičare gledaocima kao potencijalnim korisnicima opisanih usluga (posebno naglašavanjem cijena, popusta za korišćenje žičare).
  - posmatrani prilog emisije ima naglašeni promotivni karakter i posvećen je raznim uslugama dostupnim na lokalitetu žičare Kotor-Lovćen i subjekata u sklopu nje. Prilogom je omogućeno predstavljanje cijena i povoljnosti korišćenja usluge vožnjom žičarom i bob stazom povodom godišnjice njenog otvaranja (popust od 50% za odrasle, besplatno za djecu do 12 godina).
5. Uzimajući u obzir sadržinu analiziranog segmenata programskog sadržaja, može se zaključiti da je riječ o prikrivenom oglašavanju, tj. prikrivenoj komercijalnoj audiovizuelnoj komunikaciji. Jer, ukoliko se tokom trajanja priloga ističe usluga određenog subjekta, takvo preporučivanje se smatra oglašavanjem.
6. Navodi iz izjašnjenja da se radi o prilogu od „kapitalnom turističkom projektu”, koji je „... od državnog značaja i dio turističke ponude države Crne Gore...”, te da je prilog „... preuzet sa agencije Mediabiro”, ne oslobađaju emitera odgovornosti za emitovanje prikrivenog oglašavanja privrednog subjekta koji upravlja žičarom odnosno subjekata koji su njegovi „strateški partneri”. Činjenica da je predmetni prilog preuzet od agencije koja ga je proizvela za potrebe subjekta čija promocija (oglašavanje) je omogućeno, upravo govore u prilog da se radi o oglasnom sadržaju, koji je priređen u formi uredničkog priloga („informativnog karaktera”) posvećenog temi od interesa za javnost.

Na osnovu navedenog, a uvažavajući činjenicu da je saglasno tački 7.1 izdatog Odobrenja za emitovanje O-TV-J-10, emiter odgovoran za sve objavljene sadržaje, može se utvrditi da je emitovanjem predmetnog segmenta programskog sadržaja prekršio član 68 stav 2 Zakona i član 13 stav 1 Pravilnika.

Nakon sprovedenog postupka i uz uvažavanje svih relevantnih činjenica, direktorica Agencije je, saglasno čl. 180, 181, 182 i 185 Zakona, donijela odluku kojom se emiteru izriče upravno-nadzorna mjera upozorenja i nalaže da usaglasa emitovanje programskih sadržaja u okviru programa „Gradska Televizija” sa standardima definisanim u Zakonu i izdatom Odobrenju za emitovanje.

Emiteru je naloženo da, u skladu sa čl. 181 stav 3 Zakona, informaciju o izrečenoj mjeri objavi u svom programu, kao i da u pisanoj formi obavijesti Agenciju o načinu (datum i vrijeme) objavljivanja informacije o izrečenoj mjeri.

Ovo rješenje stupa na snagu danom donošenja.

UPUTSTVO O PRAVNOM SREDSTVU

Protiv ovog rješenja može se podnijeti žalba Savjetu Agencije za audiovizuelne medijske usluge u roku od 15 dana od dana njegovog dostavljanja.

Dostavljeno:

- Javno preduzeće „Radio Televizija Podgorica” d.o.o.
- Savjet Agencije za audiovizuelne medijske usluge
- Sektor za nadzor nad radom pružalaca AVM usluga
- Sektor za pravne i ekonomske poslove
- Služba za informaciono-komunikacione tehnologije
- Služba za zajedničke poslove

Pripremila: Marija Baykal

Odobrila: Jadranka Vojvodić